

שונפלד, שלמה (1912-1982)

(Solomon Schonfeld). רב בבריטניה, מפעילי ההצלה מידי הנאצים. ש' למד בישיבת סלובודקה שבליטה ובישיבת ניטרה שבסלובקיה, ובניטרה התיידד עם הרב מיכאל דב ויסמנדל, שלימים עורר אותו לעבודת ההצלה. בהיות בן 22 נבחר ש' במקום אביו לרב קהילת 'ועדת ישראל' האורתודוקסית הקטנה בשכונת סטמפורד היל (Stamford Hill) שבלונדון, והוא גם היה למנהל בית-הספר התיכון היהודי הראשון בלונדון ולראש הרבנים של איחוד הקהילות האורתודוקסיות (Union Of Orthodox Hebrew Congregations). בראשית 1938 יסד ש' את 'מועצת החירום הדתית של הרב הראשי' (Chief Rabbi's Religious Emergency Council, Crec). בעשר שנות קיומה של המועצה היה ש' הכוח המניע בכול מאמצי ההצלה שלה ובכול פעולותיה, אף שלהלכה היתה המועצה בחסותו של הרב הראשי ד"ר יוסף הרץ, שלימים היה לחותנו של ש'. מטרתה של המועצה היתה להביא לבריטניה רבנים, מורים וכלי-קודש אורתודוקסים אחרים שארגונים אחרים בבריטניה לסיוע לפליטים לא רצו לטפל בהם לפי שאין הם פרודוקטיוויים. בסוף 1938 אירגן ש' את בואן של שתי קבוצות ובהן יותר מ-250 ילדים אורתודוקסים מוינה שהקהילה היהודית שם לא טיפלה בהם. עד למציאת מקומות קבע להם שיכן אותם ש' באורח זמני בבית-הספר התיכון שפונה ובדירתו הפרטית. הוא גם יסד את ישיבת 'אור תורה' והביא אליה משלטון הנאצים יותר מ-120 תלמידים בני 16 ומעלה.

מטבעו היה ש' איש הפועל לבדו, שוחה נגד הזרם ושובר מוסכמות, אך הוא רכש את תמיכתם של אישי ציבור ופקידי ממשלה ביוזמות ההצלה שלו. ש' השיג רשיונות כניסה לבריטניה שאיפשרו לו להביא לפני המלחמה ומיד אחריה יותר מ-3,700 יהודים. בעת המלחמה ניסה ש' להוציא לפועל כמה תוכניות הצלה, כגון השגת 1,000 אשרות לאי מאוריציוס ל'רבנים', כביכול, והאשרות ההן היו מסמכי הגנה ליהודים באירופה שבשלטון הנאצים. אחרי המלחמה סייע ש' בשיקום עקורים יהודים באיזור הכיבוש הבריטי בגרמניה, ושלח לשם חמישה אמבולנסים שהיו גם מצוידים בכלי בית-כנסת, אוכל כשר ותרופות. הוא ביקר כמה פעמים בפולין ובצ'כוסלובקיה כדי להביא משם לבריטניה ילדים בעיקר יתומים.